CZĘŚĆ XV. № 17. ROK 8. (1837.)

TYGODNIK

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Gräfe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnem; w Wilnie, w xięgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Cena *Roczna:* w Rossyi, s pocztą, a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Gräfe, *Roczna*, 45 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 55 r. ass. *Półroczna*, 28 r. ass.

Wtorek 2/14 Marca.

Wiadomości krajowe.

Petersburg 1/13 *Marca.*

Przez roskazy dzienne Cesarskie, z d. 22 Lut. zostający do szczeg. poleceń przy Wileńskim Wejennym Gubernatorze Jen.-adjut. xięciu Dołgorukoj 1, Sztabs-kapitan pułku Wołyńskiego gwardyi *Sierebriakow*, mianowany Policmejstrem miasta Wilna, z zaliczeniem do wojska w randze Majora. — Wykreśla się ze spisów zmarły wojenno-powiatowy Naczelnik 3 okręgu gubernii Witebskiej Pułkownik *Makarow 1.* — Dowodzca Grodzieńskiej komendy żandarmów Major *Hryniewicz 2*, otrzymuje dymissyą, dla słabości zdrowia, z rangą Podpułkownika, mundurem i pensyą 2/5 gaży.

— N. Cesarz, ukazem danym Kantorowi Dworu 10 Lutego, raczył mianować urzędnika II Oddziału Swojej przybocznej Kancelaryi R. St. Dymitra *Zamiatnina* Szambelanem Cesarskiego Dworu.

Ukazy Rządzącego Senatu.

S 1 Departamentu.

1) *6 Lutego.* Ogłaszający iż N. Cesarz 22 Grud. z. r. raczył roskazać, aby artykuły 824 i 894 ustaw lekarskich w tomie 13 układu prawa, tyczące się nagrody pieniężnej za 10 letnią przy kwarantanach służbę, rozciągały się i do kapłanów znajdujących się przy kwarantanach.

2) *tegoż dnia.* Z ogłoszeniem Zdania Rady Państwa, potwierdzonego przez N. Cesarza 16 Grud. z. r., o środkach zapobieżenia tajnemu wprowadzeniu przez zachodnią granicę herbaty s Kantonu pochodzącej. (Kupcy herbatę s Kiachty pochodzącą z gubernij wewnętrznych do zachodnich pogranicznych, mianowicie do Kurlandskiej, Wileńskiej Grodzieńskiej, Wołyńskiej i Podolskiej i do obwodów Białostockiego i Bessarabskiego i na powrót, mają wysyłać nie inaczej, jak w tych samych *cybikach*, i upakowane tak jak przychodzą s Kiachty, z zachowaniem tamecznych plombów. Jednakże Moskiewscy i Petersburscy kupcy, jako prowadzący główny handel w Kiachcie, mogą posyłać herbatę i nie w pełnych cybikach i nie w takim upakowaniu, lecz zawsze po przyłożeniu plombów lub pieczęci na komorach Moskiewskiej lub Petersburskiej. Wszelkie przewożone z jednych miast i miasteczek do drugich herbaty w gubernijach zachodnich, tudzież stamtąd wywożone do gubernij wewnętrznych, nie jak należy upakowane i nie mające plombów s Kiachty lub s komor stołecznych, poczytane będą za towar przekradziony i ulegną konfiskacie, a przewożący zapłacą sztrafu po 9 r. 55 kop. ass. od funta. Kramarze jeżdżący po wpomnionych gubernijach ulegają tymże prawidłom, mogą jednak mieć paki z herbatą otwarte. Przejeżdżające osoby prywatne, nie zajmujące się handlem, od tych przepisów są wyjęte. Konfiskowana herbata będzie sprzedawaną przy komorach, pod warunkiem aby została wysłana zagranicę i t. d. Prawidła te zaczną być obowiązujące po 6 miesiącach od daty ich ogłoszenia.)

3) *12 tegoż m.* (z Ogóln. Zgrom. 3 pierw. Dep.) Z ogłoszeniem zdania Rady Państwa potwierdzonego przez N. Cesarza 11 Stycz. b. r. o wakufach Tatarskich, względem których nie będzie testamentowych rosporządzeń.

4) *tegoż dnia.* (s tegoż Ogóln. Zgrom.) Z ogłoszeniem Zdania Rady Państwa potw. przez N. Pana 11 Stycz. b. r., o tém iż Maklerowie przy częściach miast ustanowieni

(частные) równie jak Maklerowie sług, mogą poświadczać umowy najmu sług i robotników.

S 1 Departamentu.

5) *15 tegoż m.* Z ogłoszeniem roskazu N. Cesarza wydanego 31 Grud. z. r., i odmieniającego klassy w których mają być liczeni urzędnicy stajennego zarządu przy Dworze Cesarskim.

6) *17 tegoż m.* Z ogłoszeniem Zdania Rady Państwa potw. przez N. Cesarza 31 Grud. z. r., w skutek którego wniesiony przez Ministra Spraw Wewnętrznych projekt ustawy zarządu domami sierot, zostającemi pod wiedzą Izb Powszechnej Opieki, ma być przywiedziony do skutku; przyczem i ustawa sama została ogłoszoną. (Bliższą o niej wiadomość damy niezwłocznie).

— Do Petersburga przybyli: od 21 po 23 b. m. s 1 okręgu żołn. rolników, Porucz. Grodz. pułku huzarów *Roszkowski;* z Witebska, Kapitan tamecz. bat. woj. kant. *Studziński;* z Żytomierza, Krzemieniecki kupiec *Lendisborg.*

Wiadomości zagraniczne.

Londyn 28 Lutego. W izbie niższej 22 b. m. rosprawy przedmiocie bilu o reformie korporacyj municypalnych w Irlandyi, ukończone zostały odrzuceniem wniosku P. Egerton, większością 322 przeciw 242 głosom na stronę ministerstwa.

23 i 24 b. m. zajmowano się szczególniej projektami nowych dróg żelaznych.

— W izbie parów 21 b. m. lord Kenyon, arcybiskup Kanterbury i biskupi Londyński i Exeterski, złożyli wielką liczbę prośb przeciw zniesieniu poborów kościelnych, a lordowie: Brougham, Melbourne, Fitzwilliam i Lansdowne o zniesienie tychże poborów. Lord Lansdowne przedstawiał nadto prośbę o wprowadzenie do Irlandyi nowych praw o ubogich. Po żwawych rosprawach, w których lord Fitzwilliam, zarzucał panującemu kościołowi nietolerancyą względem dyssydentów, od którego to zarzutu bronili go arcybiskup Canterbury i biskup Exeter, lord Melbourne oświadczył, iż rząd zamierza podać w przedmiocie poborów kościelnych bil, mający na celu uregulowanie ich w sposob stanowczy.

23go, lord Clancurry złożył znowu kilka prośb przeciw poborom kościelnym, a lord Kenyon i kilku innych torysów kilka prośb przeciw nowym prawom o ubogich.

Lord Langdale wniósł projekt poprawy co do praw o rosporządzeniach testamentowych.

24go, lord Godolphin projekt bilu zabraniającego ogłaszania w kościołach, podczas służby Bożej, doniesień prywatnych.

— W izbie niższej, 21 b. m. po przedstawieniu kilku prośb o reformę korporacyj municypalnych w Irlandyi, sir R. Peel złożył prośbę jednę z Dundee, opatrzoną tysiącem podpisów, z żądaniem uchwalenia summy pieniężnej na wyprawienie kilku okrętów bawiących się połowem wielorybów, które otoczone zostały lodami w zatoce Baffin, a którym rząd dotychczas nie okazał żadnej pomocy. Lecz, na oświadczenie lorda Kanclerza, iż powodem takowej obojętności rządu nie były względy pieniężne, lecz tylko rostropność i dobro powszechne, — sir R. Peel cofnął swoję prośbę, która zresztą przeciwna była prawom parlamentowym, jako zawierająca żądanie pieniężnej summy, bez poprzedniczej zgody rządu.

— Hrabia Björnstierna, minister szwedzki przy dworze St. James, wrócił tu z ostatniej podróży swojej na ląd stały.

— Liczba parów w izbie wyższej wynosi teraz 394. S tych 272 kreowani są dopiero od 1762 roku.

— Ostatnie wiadomości z Mexyku, otrzymane drogą Nowego Orleanu, dochodzą 7 Grudnia. Dotychczasowy poseł mexykański w Washington, który, opuścił Stany Zjednoczone s powodu dokonanego jakoby przez jenerała Gaines naruszenia traktatu, przybył już do Mexyku. Rząd równie jak i gazety zachowanie się jego chwalą. Rząd przeznaczył 4,000 dollarów miesięcznie na wykupywanie żołnierzy zostających w niewoli u texyjczyków. — Wiadomości s Texas dochodzą 30 Grudnia. Przed kilku dniami otrzymano w Kolumbii wiadomość o zbliżeniu się do granic Texas wielkiego wojska mexykańskiego. Wydział wojny ogłosił wiadomość tę w odezwie, wzywającej każdego do broni, dla oparcia się nieprzyjacielowi. Jenerał Huston wyjechać miał wkrótce do wojska. Jenerał Austin, który był głównym sprawcą powstania Texas, umarł przed kilku dniami. Śmierć jego sprawiła powszechny smutek. Rząd Texas wyprawił nowego posła do Stanów Zjednoczonych, w osobie P. Hunt, który 15 Stycznia stanął był w South-West-Pass.

— Najnowsze wiadomości s Peru dochodzą 10 Listopada. Kraj ten znajdował się podówczas w największym nieładzie i wszystkie sprawy zostawały w zawieszeniu. Santa Cruz ogłosił się Dyktatorem Boliwi i Peru, (które niedawno podzielonem zostało na Północne i Południowe). Jenerał Obregoso, dotychczasowy prezydent północnego Peru, jest jego pierwszym ministrem.

— Cena pszenicy, na wszystkich targach angielskich mocno się podniosła, s powodu otrzymania z Nowego-Yorku i Baltimore wiadomości o podniesieniu się jej w Ameryce. Gdańska pszenica przedaje się teraz u nas po 42 szyllingi.

Paryż 28 Lutego. W izbie deputowanych, 23 b. m., minister wojny przełożył projekt prawa o wybranie zwykłego kontyngensu 80,000 ludzi, s klassy 1836. P. Duchâtel wniosł projekta trzech nowych praw finansowych. Pierwszy z nich traktuje o ustąpieniu na rzecz miasta Paryża placu, na którym znajdował się zburzony w 1831 pałac arcybiskupi, ażeby, stosownie do jednego z dawniejszych postanowień rady miejskiej, urządzono go dla pu-

blicznych przechadzek. Drugi projekt żąda uchwalenia summy dla pensyonowanych urzędników wydziału skarbu, trzeci zaś wyznaczenia pensyi dla P. Dawid, za zrobienie sztęplów do złotej i srebrnej francuskiej monety. Następnie wytoczyły się rosprawy w przedmiocie gwardyi narodowej paryskiej, które ciągnęły się dalej i 24go.

— Postanowieniem Królewskiem z d. 23 b. m., pistolety kieszonkowe policzone zostały do rzędu oręża którego noszenie jest zabronionem.

— W «Gazette des Tribunaux» czytamy następujące jeszcze szczegóły w przedmiocie nowo odkrytego zamachu: «Służąca Saget, kochanka Championa, która s początku zachowywała uporczywe milczenie, zeznała nakoniec wiele ważnych rzeczy. Zdaniem jej, Champion, aczkolwiek mocno exaltowany, nie sam pierwszy plan swój obmyślał, i na zamiary jego największy wpływ miewał niejaki Janvier, który został już zatrzymany. Z dalszych badań okazało się iż Janvier zostawał w nader ścisłych zwiąskach z dwoma osobami: Marrais i Lafleur, którzy także, razem ze ślusarzem Michałem Aviot, zostali zatrzymani. Świadkowie dotąd wysłuchani zgadzają się w tem, iż Champion był człowiekiem opinij nadzwyczaj zapalonych, że plan swój oddawna już ułożył, i że od wykonania wstrzymała go jedynie trudność urządzenia na większą skalę znalezionego modelu. Z nowych zeznań zdaje się też okazywać, że Champion był już raz na galerach.»

— Ministerstwo otrzymało temi czasy około 30 prośb o pozwolenie założenia nowych fabryk cukru z buraków. Większa część tych fabryk ma być założoną w departamentach środkowych.

— Gazety ministeryalne ogłaszają następujące telegraf. depesze z Bayonny: «23 Lutego. 3,000 karlistów z Walencyi i Arragonii, s 500 koni, pod dowództwem Kabrery, wtargnęło do prowincyi la Mancha. W Madrycie 19 b. m. panowała wielka niespokojność umysłów, s powodu pogłoski, jakoby karliści dostali się już do Viana, i nieczynności armii północnej. Viana małą ma załogę i ze wszystkiego jest ogołocona.» — «25 Lutego. Infant don Sebastian 21 b. m., na czele 9 batalijonów i 1 szwadronu, ze 4 działami, wyruszył z Durango, w kierunku St.-Sebastian. Pod Bilbao zostaje 12 batalijonów. Jenerał Saarsfield z 12,000 ludzi 23 b. m. znajdował się w Pampelonie. Dnia poprzedzającego przymknęło ku niemu 3 bataliony, z dywizyi Alaix.»

Madryt 16 Lutego. Kommisya mianowana do rewizyi pełnomocnictw każdego z deputowanych do kortezów, zadecydowała, iż mieszkańcy Hawanny nie mogą być porównani co do prawa wyborów z obywatelami samej Hiszpanii i że przez to samo obrani tam deputaci nie mogą być przypuszczeni do zasiadania w zgromadzeniu kortezów.

— Jenerał Seoane wyjechał 11 b. m. do armii północnej. Niewiadomo jeszcze czyli ma tylko ją obejrzeć, czyli też objąć naczelne dowództwo.

— Wiadomości s prowincyj bynajmniej nie są zaspakajające; Palillo ubiegł niespodzianie miasto Bolanos i rozstrzelał tam 30 żołnierzy gwardyi narodowej; Forcadelle i Serrador popełnili znaczne łupieztwa w okolicach Walencyi, Liria i Chelva, a w mieście Jaen zaszły krwawe rozruchy pomiędzy wojskiem a gwardyą municypalną.

Munich 24 Lutego. xiążę Gagarin, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny rossyjski przy dworze naszym, umarł przeszłej nocy, po długiej i bolesnej chorobie, w 56 roku życia.

New York 26 Stycznia. Senat Stanów Zjednoczonych, na posiedzeniu 28 Marca 1834, uchwalił był większością 26 przeciw 20 głosom postanowienie następujące:

«Oświadczamy iż, co się tyczy publicznego dochodu, prezydent przybrał sobie powagę i władzę, jakiej mu nie dawały ani konstytucya ani prawa, i że używał jej ku wzgardzie tak pierwszej jak i ostatnich.»

We wszystkich następujących sessyach P. Benton, corocznie wnosił ażeby, w protokóle narad senatu, wspomnione postanowienie z 1834 r. otoczyć linijią czarną, i uznać za żadne i nie nastałe. Wniosek ten, dotychczas odrzucany, przyjęty nakoniec został na pos. 17 bieżącego miesiąca, większością 14 przeciw 19 głosom.

Rzym 18 Lutego. Ostatnich dni karnawału zaszły tu były znaczne rozruchy. Wszystkie zabawy publiczne były, jak wiadomo, w ciągu tegorocznych zapust zabronione; tylko na czwartek zapustny zdało się władzom miejscowym potrzebną uczynić od tego wyjątek. Ludzie niespokojni skorzystali s tej okoliczności dla naruszenia powszechnego porządku, i dopuszczenia się wielu bezprawi. W skutek tego znaczna liczba osób została zatrzymaną, i przedsięwzięto badania dla odkrycia podżegaczy. Spokojność jest już wprawdzie zupełnie przywróconą, lecz zawsze pozostaje jeszcze jakieś przykre wrażenie pomiędzy spokojnymi stolicy naszej mieszkańcami.

Alexandrya 19 Stycznia. (z listu w Allg. Zeit) Od dni 14 bawi tu xiąże Puckler Muskau, którego przybycie zdawna tu zapowiedziane i niecierpliwie oczekiwane było. Rząd egyptski przyjął go z oznakami nader pochebnemi. Wyznaczono mu mieszkanie w hotelu admirała Boghos Beja, dano straż honorową, której niechciał przyjąć, tudzież ekwipaż i kilka wierzchowych koni paszy. Flotta powitała go 15 wystrzałami z dział, i wszechwładny nasz minister marynarki, Boghos Bey, który, od czasu obecności marszalka Marmont, żadnego cudzoziemca odwiedzinami nie zaszczycił, uczynił wyjątek na rzecz naszego ziomka. Podobnież ubiegali się o uprzyjemnienie mu pobytu w Alexandryi znakomitsi członkowie tutejszego towarzystwa europejczyków, dając dlań obiady, wieczory a nawet dramatyczne przedstawienia. Xiążę Pukler Muskau, zabawiwszy takim sposobem w Alexandryi dwa tygodnie, wyjechał nakoniec dzisia do Kairu, gdzie spodziewa się być najpochlebniej przyjętym przez Wice-Króla. Zamierza on przedłużyć podroż swoję aż do Nubii, do drugiego wodospadu.

(Journ. de S. Pt. Gaz. Pet. Psz. Półn.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

— Jeden anglik, bawiący w Antwerpii, kupił niedawno konia za bardzo znaczną summę, ale wkrótce przekonał się iż koń ten ma wzrok krótki. Dla zapobieżenia tej niedogodności, roskazał mu sporządzić piękne złote okulary, s któremi teraz codziennie go widzieć można na bulwarze Regenta.

— Papież zamienił ostatnimi dniami karę 16-letniego więzienia, na którą skazany został P. Bonaparte, syn xięcia Canino, za zabicie oficera żandarmów, na karę wiecznego wygnania s posiadłości kościelnych. Młody ten człowiek wyjechał 14 b. m. z Rzymu do Civita-Vechia, skąd odpłynie do Londynu.

— Z roskazu Cesarza Jmci Austryackiego, praktyka medycyny homeopatycznej pozwoloną została w całem państwie Austryackiem.

— Don Juan Becerra, sędzia przy trybunale 1 instancyi w Madrycie, ogłosił publicznie, iż zrzeka się *siesty*, t. j. codziennego snu od 2 do 3 godzin po południu, ażeby mógł pilniej oddawać się obowiąskom swojego urzędu. Gazety hiszpańskie jednomyślnie uwielbiają tę ofiarę, jako prawdziwie bohaterską i niemającą przykładu w dziejach sądowych Hiszpanii.

Poezya.

PRÓBY BAJEK TŁUMACZONYCH.*) z Kryłowa

Satrapa.

Przed dawnémi bardzo laty,
Pewien magnat nad magnaty,
Poszedł do cieniów krainy
Nielitośnej Prozerpiny;
Mówiąc krótko, pospolicie,
Skończył nędzne, ziemskie życie,
I, jak kazały zwyczaje,
W piekle przed sędziami staje.
Wnet go pytają bez względu:
«Jakiegoś rodu, znaczenia?» —
«Wiodę ród s persów plemienia,
Byłem Satrapą z urzędu;
Lecz, że mi dali bogowie
Bardzo delikatne zdrowie,
Więc bym jego nie popsował,
Obowiązek tej godności,
Mój pan sekretarz sprawował.» —
«A tyś co robił?» — «Ja! co robiłem?...
Ja spałem, jadłem i piłem,
I nie czytając sprawy, lub roskazu,
Podpisywałem od razu.» —
«Do raju, do raju! prowadzcie go żwawo!» —
«Jakto? zawoła zgóry
Niegrzeczny Merkury:
Gdzież sprawiedliwość, gdzie prawo?»
Eak mu na to: — «Ej, jak widzę bracie,
Na rzeczy się nie znacie;
Wszak nasz nieboszczyk kochany
Był to głupiec zawołany.
Cóż gdyby przy takiej właści,
Jeszcze sam rządem przewodził?
Widziałbyś nieład, napaści,
Samą nędzę w całym kraju;
Dla tegoż poszedł do raju,
Że koło rządu nie chodził.»
Wczoram widział sędziego w trybunalskiem kole:
Przysiągłbym, iż osądzie elizejskie pole.

Mysz i Szczur.

Mysz widząc szczura zawoła:
«Jakżem dzisiaj jest wesoła!
Mówią, że kot, który tak z okrucieństwa słynął
W łapach lwa zginął.
Otoż dla nas chwila złota!
Niezobaczym więcej kota.»
Na to jej powie szczur stary:
«Ach nie wpadaj w taki zapał:
To głupiec baje rozplapał,
Większy kto daje im wiary —
Rozważ tylko moje dziecie,
Gdyby lew s kotem poszedł na pazury
Ręczę tobie, że na grzbiecie
Nie uniosłby całej skóry.» —
A stąd wniosek najpewniejszy:
Kiedy się kogo tchórz boi,
Zaraz już sobie uroi,
Że ten od wszystkich silniejszy.

Florentyn Jałowiecki.

*) *Jan Kryłow*, znakomity poeta rossyjski, dziś żyjący, autorem jest kilku pięknych sztuk dramatycznych; lecz szczególniéj słynie ze swego bajkopisarskiego talentu. Podług zdania uczonych krytyków: oryginalność wynalazku, prostota i naturalność; dowcip, często nawet uszczypliwe przycinki, wszędzie styl lekki, czysty i poprawny, pełen wyrażeń narodowych, znamionują bajki Kryłowa. A jak są one lubione od swojego narodu, dowodzą tego bardzo liczne ich wydania. Wielką ma też wziętość Kryłów i zagranicą: niejedna bowiem europejska literatura wiele z nich sobie przyswoiła. My zaś, oprócz przekładu niektórych bajek w pismach F. S. Dmochowskiego i Bałamucie, żadnego całkowitego tłumaczenia nie posiadamy. Tu umieszczające się mogą dać tylko lekkie wyobrażenie o oryginale. (*Przyp. Tłum.*)

Печатать позволяется. С.-Петербургъ. 1-го Марта 1837. *Цензоръ П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.